۶۶۸۵ چهارشنبه ۲۷ دی ۱۴۰۲ ■ ۵ رجب ۱۴۴۵

روزنامه فرهنگی، اجتماعی صبح ایران

جام جم

ویژه فرهنگ، هنر و رسانه

عکس: مجید آزاد/ جام جم

آیین نکوداشت مسعود ده‌نمکی به همراه معرفی مجموعه ۷۸ جلدی «فرهنگ‌نامه اسارت و آزادگان» برگزار شد

در ستایش مستندنگار آزادگان

صفحه ۱۰

برای دیدن گزارش تصویری این مراسم کیوآرکد را اسکن کنید

رسانه ۶

پیمان جبلی در گفت‌وگوی ویژه خبری مطرح کرد

برنامه‌های عملیاتی رسانه ملی برای افزایش مشارکت انتخاباتی

فرهنگ ۸

دستاوردهای جبهه مقاومت و پایان داعش به روایت موزه مقاومت شهید حاج‌قاسم سلیمانی

تماشای دنیای سیاه داعش

فرهنگ ۱۱

گفت‌وگو با دکتر جواد منصوری، پژوهشگر تاریخ به بهانه تجلیل از او در سومین جایزه کتاب تاریخ انقلاب اسلامی

«ما می‌توانیم» دستاورد انقلاب است

زاویه

عطیه عیار | نویسنده و مترجم

این جنگ تمدنی است

به گزارش وزارت فرهنگ غزه، از شروع جنگ رژیم صهیونیستی علیه غزه بیش از ۱۹۵ مکان فرهنگی و تاریخی این باریکه از بین رفته است. این مکان‌ها شامل مساجد و کلیساهای قدیمی، هشت موزه، محله‌هایی با قدمت بالا و همچنین کتابخانه‌ها و مراکز فرهنگی می‌شود.

غزه شهری است با قدمت ۴۰۰۰ سال و طبیعی است در چنین مکانی قدیمی، خود شهر و محله‌های قدیمی‌اش میراث گذشتگان باشد؛ چه برسد به یادبودها و بناهایی که با اهداف مختلف ساخته شده است. شاید جالب باشد بدانید اواخر سلسله هخامنشی، غزه بخشی از امپراتوری ایران محسوب می‌شد و دروازه ورود ایرانی‌ها به مصر بود.

وقتی اسکندر برای فتح شرق حمله‌ور شد، باتیس، فرمانده سیستانی هخامنشی، او را پنج ماه در دروازه‌های غزه معطل کرد اما در نهایت شکست خورد و اسکندر همه را قتل عام کرد.

غزه به دلیل موقعیت سوق‌الجیشی و بندری که داشت همیشه در معرض حمله نظام‌های پادشاهی بوده و در زمان صلح محلی برای رفت‌وآمد تجار و مبلغین مذهبی از مناطق مختلف. برای همین کلیساها و مساجد قدیمی بسیاری در آن بنا شده بود. یکی از قدیمی‌ترین مساجد غزه مسجد جامع عمَری است که در نیمه شمالی و در محله قدیمی دَرّاج واقع شده بود. این مسجد اولین مسجد ساخته شده در این ناحیه بود. پیش از ورود مسیحیت در این مکان معبدی بوده و در قرن پنجم میلادی امپراتور بیزانس کلیسایی را به جای آن بنا کرد. دو قرن بعد و با غلبه مسلمانان، اولین مسجد به جای کلیسا ساخته شد. در طول این ۱۳ قرن به‌دلایل مختلف مثل زلزله، حمله مغول و بمباران انگلیسی‌ها در جنگ جهانی اول چندبار مسجد عمری تخریب و دوباره بازسازی شده بود. هشتم دسامبر ۲۰۲۳ رژیم صهیونیستی هم به این فهرست اضافه شد و مسجد باستانی را طوری درهم کوبید که جز مناره‌اش چیزی نمانده است. به فاصله اندکی در جنوب این مسجد، کلیسای قدیمی سنت پورفیریو هم از گزند دژخیمان صهیونیست در امان نماند. این کلیسا قرن پنجم ساخته شده بود و یکی از قدیمی‌ترین محل‌های عبادت مسیحیان غزه به‌شمار می‌رفت.

در همان محله دراج، مسجد قدیمی دیگری است که به‌دلیل خاصی اهمیت داشت. این مسجد بر مزار جد پیامبر گرامی اسلام، هاشم بن عبدمناف ساخته شده و به نام سیدهاشم هم معروف بود. پیشه هاشم عبدمناف تجارت بود و برای تبادل کالا به منطقه شام و فلسطین زیاد سفر می‌کرد. در یکی از همین سفرها هم در غزه فوت می‌کند. متاسفانه از این مسجد قدیمی چه از نظر سبک ساخت و چه از نظر سنگ‌های به کار رفته در بنا چیزی نمانده است.

این جنگ و عاقبتش هنوز مشخص نیست. سانسورهای شدید خبری اجازه نمی‌دهد به‌راحتی درباره وضعیت فعلی اظهارنظر کرد یا پیش‌بینی از آینده داشت. بعضی دست بالا را از آن رژیم صهیونیستی می‌دانند و بعضی می‌گویند حالا که بعد از صد روز این رژیم به هیچ‌کدام از اهدافش نرسید یعنی شکست خورده است. اما آنچه قطعی است این که در کنار بیش از ۳۰ هزار جان عزیز، حجم زیادی از خاطرات شخصی، جمعی و البته میراث فلسطینی‌ها برای همیشه از بین رفت؛ میراثی که با هیچ چیزی جبران شدنی نیست. روزی که فلسطین آزاد شود، مردم فلسطین باگذشته‌ای که فقط در عکس‌ها مانده و زخم‌هایی عمیق بر قلب‌های شان، آینده را می‌سازند.

رویداد

علی رحیمی | گروه فرهنگ و هنر

در دیدار با دست‌اندرکاران جشنواره فیلم فجر مطرح شد

ضرورت معرفی تمدن ایرانی-اسلامی در قالب سینما

مهم‌ترین رویداد روزگذشته حوزه فرهنگ و هنر را باید دیدار رئیس جمهور کشورمان با دست‌اندرکاران چهل و دومین جشنواره فیلم فجر بدانیم. حجت‌الاسلام سیدابراهیم رئیسی در جریان نظارت ستادی از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، ضمن بازدید از معاونت امور سینمایی این وزارتخانه، با دبیر، هیات انتخاب و هنرمندان دست‌اندرکار چهل و دومین جشنواره فیلم فجر دیدار کرد. در این دیدار رئیس جمهور پس از استماع توضیحات و نظرات هنرمندان، با ابراز خرسندی از حضور در جمع ایشان، در سخنانی انتظارات دولت سیزدهم از خانواده سینما را عنوان کرد.

ضرورت توجه به داشته‌های تمدنی در سینما

یکی از مهم‌ترین نکاتی که رئیس جمهوری در این دیدار بر آن تاکید داشت توجه به پیشینه ملی اسلامی ایران به عنوان گنجینه‌ای است که نقش به‌سزایی در شناخت نقش و جایگاه تمدنی ایران در جهان دارد. حجت‌الاسلام رئیسی در این خصوص گفت: «تمدن ایرانی - اسلامی داشته‌های فرهنگی، هنری و ادبی ارزشمندی دارد که یکی از مؤثرترین روش‌های ارائه آن به دنیا به تصویر کشیده شدن این داشته‌ها در قالب سینماست و دولت مردمی آمادگی دارد که در این عرصه با همکاری اهالی فرهنگ و هنر و به همت خود هنرمندان قدم بردارد.» تاکید رئیس جمهور کشورمان به این مقوله در ابتدای سخنرانی‌اش از آن جهت قابل تامل است که ایران به دلیل سابقه طولانی تمدنی و فرهنگی از ظرفیت بسیار بالایی جهت تاثیرگذاری بر روندهای جهانی برخوردار است و حوزه فرهنگ و به ویژه رسانه هفتم با ارائه آثار فاخر می‌توانند زمینه‌سازهای مطمئنی برای شناساندن این ظرفیت به حساب آیند به همین دلیل هم ایشان در ادامه گفته‌های خود گفت: سینما موضوعی مهم و قابل توجهی است که هر گونه هزینه در آن، نوعی سرمایه‌گذاری برای کشور است.

احترام به نسل قدیم و توجه به نسل جدید

موضوع دیگری که در سخنان رئیس جمهور نباید مورد غفلت واقع شود، توجه همزمان به پیشکسوتان و نسل جوان است؛ چراکه پیشکسوتان سرمایه‌های ارزشمند در هر قشری هستند و باید جوانان را در مسیر استفاده از این ظرفیت‌های عظیم هدایت کرد تا تلفیق تجربه‌های دیروز با علم و دانش امروز، موفقیت‌ها و افتخارات پایداری را رقم بزنند. رئیس جمهور در این خصوص گفت: استفاده از نگاه و تجارب پیشکسوتان در این زمینه بسیار اهمیت دارد و به هیچ وجه نباید اجازه داد این تجارب ارزنده در حاشیه قرار گیرد.

رئیسی در بخشی دیگر از سخنان خود نگاه حاکم بر وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در دولت مردمی و توجه به تمامی فعالان عرصه فرهنگ و هنر و توجه به خواسته‌ها و دغدغه‌های آنان را ارزنده دانست و افزود: بنده به اعتبار جلسات و دیدارهایی که با فعالان فرهنگی و هنری داشته‌ام، اطلاع دارم که فعالان این عرصه خواسته‌ها و دغدغه‌های خیلی پیچیده و غیرقابل دستیابی ندارند ولذا باید نظرات، تجربیات و ظرفیت‌های آنان مورد توجه قرار گیرد.

او همچنین با اشاره به گزارش ارائه شده درباره افزایش قابل توجه آثار ارائه شده در این دوره جشنواره از فیلمسازان فیلم اولی و شهرستانی گفت: یکی از وظایف مهم دولت‌ها این است که زمینه شکوفایی همه استعدادها در هر نقطه از کشور، حتی نقاط دورافتاده و محروم را فراهم کنند. تاکید بر تفکر تلفیق تجربه نسل گذشته و انرژی، دانش و استعدادهای نسل جدید که بی‌شک نقش موثری در ارتقای کیفیت، تقویت نقاط قوت و رفع کاستی‌ها و ضعف‌ها دارد، موضوعی که به نظر اهالی فرهنگ و هنر تاکنون نتوانسته‌اند رویه مشخصی برای آن بیابند و نیاز به توجه بیشتر دارد.

سخنان رئیس جمهوری نشان‌دهنده آن است که دولت، قصد حمایت از هنر را دارد و این هنرمندان هستند که باید از این ظرفیت فاخر و ماندگار بهره ببرند

ظرفیت‌های بسیار دفاع مقدس برای تولید آثار هنری، فرهنگی

توجه به هویت ملی به ویژه مفاهیم و مبانی منتج از رویدادهای مهم تاریخ معاصر و در راس آنها دفاع مقدس از دیگر موضوعاتی بود که به نظر می‌رسد به عنوان یکی از مطالبات دولت از فیلمسازان باید به آن توجه کرد. رئیس جمهور در این خصوص با بیان این‌که در کشورهای مختلف برای رویدادهای بسیار کم‌اهمیت‌تر از دفاع مقدس، آثار هنری و ادبی متعددی تولید می‌شود، تاکید کرد: رشادت‌ها، ایستادگی‌ها و ازخودگذشتگی‌های دوران دفاع مقدس ظرفیت‌های بسیار زیادی برای تولید آثار هنری، فرهنگی و ادبی دارد که باید به خوبی مورد توجه قرار گیرد. او تلاش‌های جوانان کشور را که با وجود تحریم‌ها و محدودیت‌های بسیار زیاد توانسته‌اند با نوآوری و خلاقیت به دستاوردهای بسیار ارزنده‌ای دست یابند، ارزشمند توصیف و تصریح کرد: این تلاش‌ها نیز همچون جلوه‌های زیبای دفاع مقدس ظرفیت‌های زیادی برای خلق آثار هنری و ادبی دارد که باید به شکل شایسته مورد توجه قرار گیرد.

صدور آثار هنری، سینمایی، ادبی

با وجود پیشینه غنی فرهنگی کشور به ویژه در حوزه ادبی، معماری و تجسمی، اما در عرضه و معرفی آثار به سایر کشور، آن‌گونه که باید موفق نبوده‌ایم؛ موضوعی که حسن‌ختام سخنان رئیس جمهور در دیدار با دست‌اندرکاران چهل و دومین جشنواره فیلم فجر بود.

رئیسی در پایان سخنانش به اهمیت عرضه آثار هنری، سینمایی و ادبی در کشورهای اسلامی، همسایه و همسو اشاره کرد و گفت: آنچه تاکنون از آثار فرهنگی، هنری و ادبی کشور به این بخش از کشورها ارائه شده با استقبال بسیار خوبی مواجه شده و توانسته ارزش‌های جمهوری اسلامی را ترویج کند بنابراین تولید و عرضه این‌گونه آثار فاخر فرهنگی باید مورد حمایت قرار گیرد.

حمایت، راهی برای تولید آثار فاخر

حضور روزگذشته رئیس جمهور را در وهله اول باید به فال نیک بگیریم چراکه این حضور پیش از برگزاری جشنواره‌های هنری فجر می‌تواند راهگشای بسیاری از کمبودها و ضعف‌ها به ویژه در حوزه مالی باشد، اما در کنار آن بار مسئولیتی بر دوش هنرمندان است که برخی از آنها علت کم‌کاری خود را عدم حمایت مسئولان می‌دانند. سخنان رئیس جمهوری نشان‌دهنده آن است که دولت، قصد حمایت از هنر را دارد و این هنرمندان هستند که باید از این ظرفیت در تولید آثار فاخر و ماندگار بهره ببرند.